

Бекітемін
«№5 жалпы білім
беретін мектебі»КММ
директоры Р.О. Капарова

**«№5 жалпы білім беретін мектебі»КММ 2020-2021 оқу жылына
арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес бойынша жоспары**

№	Іс –шаралар	Өтілетін мерзімі	Өтілу түрі	Жауаптылар
1	Сыбайлас жемқорлықты тудыратын себептер мен жағдайларды болдырмау мақсатында бұйрық шығару	Қыркүйек	Бұйрық	Мектеп директоры Р.О.Капарова
2	Педагог қызметкерлерін сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы ҚР Заңымен таныстыру. Сыбайлас жемқорлықтың алғышарттары мен алдын алу шаралары бойынша түсіндірме жұмыс	Қыркүйек	Дөңгелек үстел	Мектеп директоры Р.О.Капарова
3	«Адал Ұрпақ » адалдық клубының жоспарын құру,бекіту	Қыркүйек	Жоспар Таныстырылым	Аға тәлімгер Балгабаева А.Қ
4	Сыбайлас жемқорлық – қоғамның өзекті мәселесі	Қыркүйек	Сынып жетекшілердің отырысы	Директордың ТЖ орынбасары Э.К. Сайдалина
5	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңдылықтарды түсіндіру бойынша ата-аналармен кездесу	Қазан	Ата-аналар жиналысы	Директордың ТЖ орынбасары Э.К. Сайдалина
6	Сыбайлас жемқорлық болдырмаудың алдын алу	Қаңтар	Мектеп басшысы	Мектеп директоры Р.О.Капарова

	жолдары		жанындағы кеңес	
7	Сыбайлас жемқорлықпен күрес-бүгінгі күндегі басты мәселе	Ақпан	Дебат	«Адал ұрпақ» ерікті мектеп клубы
8	«Сенім телефоны» қызметін, жеке және заңды тұлғалардың хаттары мен өтініштері жәшігінің жұмысын орналастыру және қадағалау	үнемі	Түсіндірме	Директордың ТЖ орынбасары Э.К. Сайдалина
9	Балалардың жазғы демалысын және тегін тамақтандыруды ұсыныс бойынша жұмыс ұйымдастыру	Жыл бойына	Ақпарат	Әлеуметтік педагог Байкенжина А.С
10	«Жемқорлыққа жол жоқ!» тақырыбында құқық органдарымен бірлесіп кездесу өткізу	Сәуір	Кездесу	Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Э.К. Сайдалина
11	Сыбайлас жемқорлықпен жұмыс» ҚР-сы Заңының орындалуына байланысты мектеп қызметкерлерінің іс-әрекеттеріне деген ауызша және жазбаша шағымдарын қортындылау	Жыл бойы	Түсіндірме	Мектеп директоры Р.О.Капарова.
12	«Заңды білмеу жазадан босатпайды»	Сәуір	Дәріс сабақтар	Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Э.К. Сайдалина
13	Мектепті бітіргені туралы құжаттарды қарап, тексеру	Маусым	Сараптама	Мектеп директоры Р.О.Капарова

14	Мектеп бітіруші түлектерге жұмыс туралы хабар беру	Маусым, шілде, тамыз	Ақпарат	Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары Рябова О.П.

**«№5 жалпы орта білім беретін мектебі»КММ ұжымының сыбайлас
жемқорлыққа қарсы күрес жиналысының
ХАТТАМАСЫ**

Қатысқандар -35
Қатыспағандар-0

Күн тәртібінде:

1. Педагог қызметкерлерін сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы ҚР Заңымен таныстыру. Сыбайлас жемқорлықтың алғышарттары мен алдын алу шаралары бойынша түсіндірме жұмыс» атты тақырыпта дөңгелек үстелдің өтілуі туралы

Тыңдалды: мектеп директоры Р.О.Капарова

Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы іске асыру мақсатында «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы оң үдерістер» атты тақырыпта баяндама оқыды. Баяндамада осы күнге дейінгі сыбайлас жемқорлыққа тосқауыл қою мақсатында көптеген іс-шаралар жүзеге асырылып жатқанын мәлімдеді. Атап айтатын болсақ Қазақстандық мемлекет дамуының алдыңғы кезеңдерінде жалпы мойындалған нәтижелерге қол жеткізгені туралы, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл ісінде айқын оң үдерістер байқалды. Бұл ретте алдын алу-профилактикалық қызмет жаңа құрылған орган үшін басымды болып табылды. Баяндама барысында қазіргі таңда жазадан ешкімнінде бұлтартпастығы қағидаты туралы түсіндіріп өтті. Мұғалімдер мен кіші қызметкерлерге арнайы дайындалған жемқорлыққа қарсы күрес бойынша парақшалар көрсетіліп таратылды. Баяндама барысында осы сала бойынша мекеме қызметкерлері өз сауаттылықтарын одан ары дамытты деп ойлаймын.

Сөйледі:: Директордың ТЖ орынбасары Э.К.Сайдалина «Шешімін талап ететін проблемалар» тақырыбында баяндама оқыды. Баяндамашы қазіргі таңда шешімін таппаған сұрақтар мен проблемалардың бар екендігі жайлы айтып кетті. Сыбайлас жемқорлық проблемасы барлық елдерде бар, ол әлеуметтік – экономикалық ілгерілеуді баяулатып, тек өзіне тән көріністермен және ауқымымен ерекшеленеді. Қазіргі таңда заң аясында көптеген жұмыстар атқарылып, көптеген адамдар жауапқа тартылып жатқандығын ескеретін болсақ, сонда да елімізде жемқорлық дерті өршіп тұрғандығы айтылды. Жемқорлық бойынша тек бір тарап ғана емес екінші тарапта жауапты екендігі туралы айтылды. Алдын алу – профилактикалық

жұмыста да жүйелік жоқ. Осы орайда сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті орган үшін қылмыстық қудалауға қарағанда, сыбайлас жемқорлық көріністерінің себептері мен жағдайларын айқындау мен жоюға бағытталған алдын алу шараларын әзірлеу және қабылдау басымдық болуы тиіс екендігі туралы тоқталып кетті. Жемқорлық қазіргі таңда еліміздің экономикасына кері әсерін тигізіп жатқан үлкен мәселердің бірі екендігін атап айтты. Кез-келген адам өз құқығын білу керектігін және барлық заңдарды жетік білу керектігін көрсетті. Барлық қызметкерлерге осы семинар арқылы әр адам Жемқорлыққа жоқ деп айта алатындай сауатты және саналы болуы керектігін түсіндірді.

Шешім:

Мекеме қызметкерлерімен өткен «Қазақстан Республикасы 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес стратегиясы: негізгі мақсаттар және міндеттер» тақырыбында өткен жиналыс қанағаттанарлық деп танылсын.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы жұмыстар одан ары қарай жандандырылсын.

«№5 жалпы орта білім

беретін мектебі» КММ директоры : Р.О.Капарова

**«№5 жалпы орта білім беретін мектебі»КММ сыбайлас жемқорлыққа
қарсы күрес туралы сынып жетекшілер отырысы жиналысының
ХАТТАМАСЫ**

Қатысқан адамдар саны: 35

Қатыспағаны-0

Күн тәртібінде:

1. Сыбайлас жемқорлықпен күрес - баянды болашақтың кепілі

Аталған мәселе бойынша директордың тәрбие жөніндегі орынбасары Э.К.Сайдалина баяндама оқыды.

Сыбайлас жемқорлық әдетте күшті әрі зиянды жағынан кез келген елдің экономикалық және әлеуметтік дамуына әсерін тигізеді. Қазақстан 2030 – даму стратегиясында көрсетілген сыбайлас жемқорлықпен күресу іс-шаралары құқықтық мемлекеттің пайда болуы мемлекеттік Қазақстанның қызметінің жаңашылдануымен тығыз байланысты.

Сыбайлас жемқорлық (латын тілінен аударғанда, бұзу деген мағынаны білдіреді) – лауазымды тұлғаның өзінің биліктік өкілеттіліктерін, өзіне жүктелген құқықты жеке пайдасы үшін пайдаланып, бекітілген ережеге қарсы әрекет етуінен туындайды. Бұл термин көп жағдайда бюрократтық аппарат пен саяси элитаға қатысты қолданылады.

Сыбайлас жемқорлық – бұл ұйымдасқан қылмыс катализаторы, оның өмір сүру ортасының қажетті бар бөлігі: Бір-бірімен тығыз байланысқан бұл құбылыстар мемлекетке де, қоғамға да өте қауіпті әсіресе жаңа қалыптасып келе жатқан демократия жағдайында коррупция ұятқа қалдыруы мүмкін, мемлекеттік қызметтегі адамдардың сеніміне тазалығына күмән туғызады, сенімсіздік оларға ғана емес, жалпы мемлекет беделіне нұқсан келеді, конституциялық құқықтар тапталады, заңдылық принциптері бұзылады, сол себепті ҚР-дың дамуы, одан әрі өсуі тежеледі. Осының барлығы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті заңмен реттеу қажет екенін көрсетеді, жаңа заңдар мен ережелер қабылдау керек. 2002 ж. 20 қыркүйектегі № 949 ҚР құқықтық саясат Концепциясында атап айтылған: негізгі міндет қызмет орнын пайдаланып қиянат жасауға жол бермей, қаржы-шаруашылық қызметі саласындағы мемлекеттік бақылау жүйесін жетілдіру, мемлекеттік органдардың Сыбайлас жемқорлық алдын-алу жұмыстарының тиімділігін арттыру, қызметтік этика нормаларын сақтау.

ҚР Президенті Н. Назарбаевтың Қазақстан халқына жолдауында Сыбайлас жемқорлықпен және қылмыспен күрестің маңызды екені ерекше атап айтылды.

Сыбайлас жемқорлық түріндегі қылмыстық істермен табысты күрес жүргізу үшін Сыбайлас жемқорлық түріндегі қылмыстардың мәні мен түрін теория бойынша да, әсіресе тәжірибе жүзінде де анықтау өте маңызды болып отыр, сонымен бірге бұл қылмыстардың жасалуына көмекші болған жағдайларды және оның себептерін ашу.

Сыбайлас жемқорлықтың қоғамдық қауіптілігі:

- Билік басындағы тұлғалар жеке пайдасын көздеп мемлекеттік саясатта айтқандарын жүргізеді, сол әрекетімен билікке кең көлемде әсер етеді, бұл қоғамдық пайданы іске асыру үшін жасалатын билік қызметінен де бірнеше есе асып түседі. Қоғам өміріне барынша ықпал жасайтын маңызды шешімдер сыбайластық негізінде қабылданады немесе түрлі үлгідегі «көлеңкелі фигураларға» тәуелді болғандықтан сыбайластарды жасыру үшін жасалады.
- Сыбайлас жемқорлықтан келетін тікелей шығындар мемлекеттік бюджеттің табысын азайтады, өндірілетін жалпы ұлттық өнім көлемі жанама түрде азаяды.
- Сыбайлас жемқорлық көлеңкем экономиканы кеңейтеді, бәсекелестікке кері әсерін тигізеді, себебі «пара» бәсекелестік емес мүмкіндіктер жасайды. Бұл нарықтық қатынастарды бұзады, жалпы экономика тиімділігі төмендейді, есесіне жаңа сыбайлас монополиялар құрған, көбінесе ұйымдасқан қылмыспен байланысы бар экономикалық қатынастар орнайды.
- Сыбайлас жемқорлық мемлекеттің нарықтық ойындар ережелерді адал, таза ұстауды қамтамасыз ететін мүмкіндігінің айырады, бұл нарықтық идеяның өзіне сенімсіздік туғызады, «орбитрд судья» қызметін атқаратын мемлекеттің беделін түсіреді.
- Кең тараған сыбайлас жемқорлық, әділетті жазасын алмаған қылмыскерлермен ауыз жаласқан мемлекеттік қызметкерлерді көргендер арасында шектеп шыққан арсыз келісімнен позиция туғызады.
- Сыбайлас жемқорлық қоғамдық адамгершілікке де, қауіп төндіреді, себебі азаматтар санасында, әсіресе жас ұрпақтарда, өмірдің жоғары деңгейіне жетудің негізгі әдісі заңға қайшы қызметпен байланысты екен деген терең өнегесіз сенім қалыптасуы мүмкін.
- Сыбайлас жемқорлық экономикалық субъектілердің шығындарын көбейтеді, бұл тұтыну бағасын және тарифтерді өсіреді.
- Сыбайлас жемқорлық басқару органдарын ғана бұзып қоймай, әр түрлі корпорациялардың басқару аппаратын да ірітеді. Жалпы басқару тиімділігі төмендейді – мемлекеттік те, коммерциялық та.

Жемқорлықтың сипатты белгісі лауазымды тұлғаның әрекеті мен және оның жұмыс берушісі арасындағы дау-дамай немесе таңдаулы тұлғаның әрекеті мен қоғам мүддесі арасындағы дау-дамай болуы мүмкін. Жемқорлықтың көптеген түрлері лауазымды тұлғаның іске асыратын алаяқтығымен тұспа-тұс келеді және мемлекеттік билікке қарсы жасалған қылмыс санатына жатқызылады.

ҚР Президенті Н.Назарбаев 2006-2010 жылдарға арналған бағдарламасына сәйкес сыбайлас жемқорлықтан қорғауды қамтамасыз ету үшін нақты ұсыныстар жасады:

- азаматтық қоғам институттарына бірқатар арнайы рұқсат беру функцияларын дәйекті түрде беруді қамтамасыз ету;
- жеке кәсіпкерлік субъектілеріне тексеру жүргізуді нақты құқықтық регламенттеуді қамтамасыз ету;
- мемлекеттік органдардың қызметтер ұсыну ережелерін әзірлеу;
- сыбайлас жемқорлық көріністері мен мемлекеттік қызметшілер мүдделерінің қақтығысының алдын алу үшін орталық мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдарда ішкі бақылау жүйесін құру;
- сыбайлас жемқорлық қарсы заңнаманың сақталуы саласында құқықтық сана мен құқықтық мәдениеттің қалыптасуы жөнінде іс-шараларды жүзеге асыру;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы жобаларды іске асыру жөнінде мемлекеттік органдар қызметінің нәтижелері туралы жұртшылықты хабардар ету қажет.

Сондай-ақ стратегияда мемлекеттік қызмет институтының дамуына, мемлекетте және де шетелде, жалпы мемлекеттік жүйені басқарудың кадрларының дайындығына, Қазақстан өсудің әділетті дамуына ұйымдасқан жүйемен, әлеуметтік қамсыздандырудың кепілденген жүйесіне, басқарудың негізгі ресурсына ұқыпты қарау міндеттері жүктелді.

Сыбайлас жемқорлықпен күресу аясында мақсат етіп қойған мемлекеттік саясат халықтардың құқық құбылыстарға шыдамсыздықтың көбеюі аталған проблеманы шешуге ықпалын жасауға тырысты. Құқық қорғау органдар және арнайы органдардың функцияларын нақтылауы және бөлінуі, олардың құрылымдарының оптимизациясы сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекетке тартылған жұмысшылардың кәсіби өсімін арттыруға ықпал жасады, азаматтардың құқықтары мен заңды мүдделерінің сақталуы.

Құқық қорғау органдары мен арнайы қызметкерлердің алдын алу және профилактикалық шараларды күшейту сыбайлас жемқорлықпен күресуге мүмкіндік берді. Төмен деңгейде сыбайлас жемқорлықтың көрінуі төмендетілді. Қоғамның сыбайлас жемқорлыққа шыдамсыздық өсімі байқалады. Азаматтық қоғамның институты және қоғамдастық сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекетіне көптен енгізіліп жатыр. Сыбайлас жемқорлық ең қауіпті құбылыс ретінде саясат, экономика және әлеуметтік нәтижелерге өте маңызды әсер етуі болғандықтан Қазақстанда төмендетілген динамикаға ие. Сонымен қатар позитивті тенденциялармен бұл бағытта мемлекеттік саясат көптеген шешілмеген проблемалар көрінеді.

Біріншіден, ҚР-дың сыбайлас жемқорлықпен күрес туралы заңының қабылдануы алғашқы сатыда сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтармен күресуге жағымды импульс берілген, алайда сыбайлас жемқорлықпен күресудің құқықтық базасын жақсарту үшін құқық қолдану тәжірибесінде соңғы екі жылда бірқатар жаңа заңдардың қабылдануын қажет етеді. Екіншіден, сыбайлас жемқорлықпен күрес әрекетінен белгілі дәрежеде

сыбайластың көрінуін қысқартып төменгі деңгейге алып келді, алайда мемлекет қызметкерлердің жоғарғы деңгейлері – жоғары және орта түйіндер – мемлекет пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы қолдану шаралары әлі де оларға ешқандай әсерін тигізген жоқ. Мемлекеттік органдардың себепсіз қайта құрылған, кадрлардың «команда» жасақтау негізінде кадрларды өзгерту «уақытша» деген стереотипті тудырып сыбайлас жемқорлықты жасауға жағдай жасайды. Бұл байланыста білім жүйесін жақсарту және іскерлік қасиеттер мен кәсібилігі кәсіби–сабақ беру құрамына қабылдау және әрі қарай жылжыту қағидаларын енгізу арқылы кешенді қосымша шаралар талап етіледі.

Үшіншіден, сыбайлас жемқорлықпен күресудің алғашқы сатысында мемлекеттік органдардың әрекеті олардың нәтижелерімен күресуіне бағытталған. Көп күш себептер мен жағдайларын жою бойынша жұмыстың жүйесіне емес, бөлек сыбайлас жемқорлық көріністерін жоюға кетті. Сыбайлас жемқорлықпен күресудің аталған сатысында сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралары орта жедел программасы үлкен масштабта қарастырылып, ең алдымен экономикасының аясында тудыратын сыбайластарды табуға және азайту жағдайларына бағытталған нақты іс-шаралар.

Төртіншіден, материалды техникалық құралдардың әлсіздігі құқық қорғау органдары мен соттар қызметкерлерінің әлеуметтік және соттық қорғалуының толық болмауы солардың жеке қатарларында сыбайластың жоғары деңгейінің толық болуы басқа да факторлармен белгілі жағдайда сыбайлас жемқорлыққа қарсы программасын жүзеге асыруына теріс әсер етіп отыр. Сыбайлас жемқорлыққа қатысушылары үшін сот жүйесінің және құқық қорғау органдарының тәуелсіздігін көтеру маңызы талап етіледі.

Бесіншіден, азаматтық қоғамның мемлекеттік билік органдарына сенімінің аз болуы, тұрғындардың құқық білімінің төменгі дәрежеде болуы нәтижесінде оның әлеуметтік белсенділігі заңдардың орындалуын әлсірете қоймай, заңдардың қоғамда құқықтық мәдениеті ретінде дамуды тоқтатып құқықтық жауапкершілікті азаматтардың өзінің конституциялық құқықтарын кең пайдалануға ықпал жасалмайды. Нәтижесінде, құқықтық иммунитеттің төмендеуі сыбайлас жемқорлық көріністерінің массалық ұнатпаулардың жоқ болуына әкеп соқтырады.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заң талабының аясында жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттер әр салада жүзеге асырылып келеді. Соның ішінде, халық парақорлық дертімен жиі бетпе-бет келеді. Сондықтан кез-келген ортада пара беру мен пара алудың жолын кесуде қоғам болып белсенділік танытуымыз керек. Парақорлық мемлекеттік органдардың тиісті қызмет атқаруына кері әсерін тигізіп, беделіне абыройсыздық ұялатады, заңды қағидаларды теріске шығарып, азаматтардың конституциялық құқықтары мен заңды мүдделерінің бұзылуына түрткі болады. Қазіргі таңда қоғамымызға қауір төндіріп, орасан кесел келтіретін осынау келеңсіз әлеуметтік құбылысқа қарсы шаралар қатаң қолға алынып жатыр.

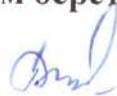
Жемқорлықпен күрес арнайы дайындалған мемлекеттік бағдарлама негізінде жүзеге асырылуда. Еліміздің өркениетін дамытқысы келетін, өз ортасын құрметтейтін әрбі азамат мемлекеттің ішіндегі тәртіпті белгілі бір жүйеге келтіруге, ел ішіндегі қауіпсіздікті қамтамасыз етуге мүдделі және оның алдындағы басты парызы. Қоғаммен бірге өркендеп, етек жайып, етене сіңісіп келе жатқан бұл кеселдің тереңнен құлаш жаймауына өз үлесімізді қосу және оған тосқауыл болу-біздің басты міндетіміз.

Шешім:

- 1.Сынып жетекшілер сыбайлас жемқорлық туралы заңды әрдайым ұстанып отырсын.
- 2.Ата-аналармен жемқорлық туралы түсіндірме жұмыстары жүргізілсін.

«№5 жалпы орта білім беретін мектебі»КММ

директоры :

Р.О.Капарова